

Impressies en ontmoetingen langs de Camino - XACOBEO '99 (1)

(De Vakantiefietser, nr. 2000-2)

(1) 'Xacobeo '99' is het Sint-Jakobslogo in het 'Heilig Jaar' 1999. Compostela viert een heilig jaar, wanneer de feestdag van Sint-Jakob, 25 juli, op een zondag valt (1993, 1982,...). Algemene info over 'Xacobeo '99': www.xacobeo.es.

In 'Fietsers onderweg' (nr. 3/99) signaleerden we dat Wilfried Journée - de 'Willie' uit het Amerika verhaal in nr. 4/98 - opnieuw naar Compostela pelgrimeerde, nu heen en terug van 10 mei tot 21 juni 1999. Kort daarop zond hij nabij de monding van de Gironde een tweede bericht. Over de mijmeringen van een pelgrim die voor de tweede keer naar Compostela trok.

Ik nam plotseling de beslissing om na mijn eerste pelgrimage in 1984, opnieuw naar Sint-Jakob van Compostela te fietsen. Weinig training en veel hinderlijke winden maken mijn solotocht echt zwaar. Nu zit ik hier in het zonnetje te Enseigné nabij Saint-Jean d'Angely. Vandaag fiets ik nog tot in Royan aan de monding van de Gironde. Het leven van een pelgrim op de fiets is hard, maar gelukkig heeft dit land rijk gevulde tafels en heerlijke wijnen. Mijn moraal blijft dus hoog. Tot nu toe heb ik afgezien, gezweet, gehijgd en bergop zelfs naast mijn fiets gestapt. Ik kwam nog niet tot enige activiteit op spiritueel vlak. De weerman beloofde deze week meer zon. Zo te zien is er veel kans op verbetering van mijn 'forme' (conditie), naar lichaam en ziel.

Dat beeld van toen stond nog op mijn netvlies: een eindeloos lange weg in rechte lijn naar die zinderende horizon, waartegen zich een kerk en huizen aftekenden. Sahagun. Rode bakstenen. Tierra de Campos.

Zwetend van de inspanning en de hitte fietste ik in 1984 moeizaam de helling op. Het tempo was laag en mijn fietsspoor tekende een grillige meanderlijn op het hete wegdek. Met moeite kon ik enkele paardenvijgen ontwijken. Ik had een vermoeden dat deze achtergelaten waren door het paard, waarvan de ruiter mij haast bekend voorkwam. Toch had ik de man nooit eerder gezien. Ik had die man nooit eerder gesproken, maar ik wist een hoop bijzonderheden van hem.

Bedevaarders met open oog en oor en een beetje nieuwsgierigheid, die komen heel wat aan de weet van andere pelgrims, in de refugio of langs de weg. En de Camino verlicht niet alleen hart en geest van de pelgrim, maar prikkelt ook zijn zintuigen. Aan de vorm, aan de kleur en aan de geur van die paardenvijgen op het wegdek wist ik met zekerheid dat de peregrino nog maar een kleine voorsprong had op mij. Ik keek er al een paar dagen naar uit, en vandaag zou ik hem ontmoeten. Voorbij de top van de helling liet ik me aan een pelgrimonwaardig hoog tempo naar beneden gaan. Groot was mijn blijdschap toen ik het onafscheidelijke duo in de verte zag. Een tijdje later had ik met deze opmerkelijke man uit Lyon een heerlijke babbel. Samen met hem en zijn paard, stapte ik de oude pelgrimstad binnen. Het was die dag verschrikkelijk warm. Het was 10 juni 1984. In Sahagun werd San Firmino gevierd. In de straten van de stad werden heel jonge stieren door knapen opgejaagd, richting arena. Daar was een groot feest in voorbereiding.

Vandaag passeert de fietspelgrim tijdens zijn laatste mijlen naar Sahagun, de afrit van een autosnelweg, een industriepark, een rotonde, een supermarkt, een parking, een benzinstation, en helaas ook een verkeersbord 'verboden richting'. Het is een beeld dat

zich bijna overal in Europa aftekent. Met subsidies en onteigeningen werd hier voor de pelgrim een voetpad aangelegd. Twee meter breed, in gele grove kiezel. Langs dit kiezelpad werden netjes op een rij honderden jonge platanen aangeplant. Vanavond arriveren tientallen pelgrims in Sahagun. Alles is er anders dan toen, properder, groter, duurder. Alleen die beschermende houten panelen voor de winkelramen passen in mijn straatbeeld van 1984, en ook de zon en de felle warmte zijn niet anders. Er is heel veel volk in Sahagun. Het is 10 juni 1999. In Sahagun viert men San Firmino. Ik zie de stiertjes, de jonge mannen in wit hemd met een rode halsdoek en de arena.

Na het Cruz de Ferro (1504 m) volgt het plaatsje Manjarin met zijn eeuwenoud bronnetje. Daarvoor hoef je niet meer te stoppen, want de kwaliteit van het bronwater is niet meer zoals weleer. Toch maar niet te snel afdalen want dan vlieg je voorbij de Tempeliers. Die hebben zich opnieuw gevestigd in Manjarin. In hun nederzetting rechts van de weg kunnen pelgrims weer terecht. Het is de meest middeleeuwse overnachtingplaats langs de Camino. Het zijn toffe jongens, die Tempeliers.

De hedendaagse pelgrim stapt of fietst langs paden en wegen van de Camino met een herkenbaar voorwerp in de pocket. Met deze gsm wordt on line contact gehouden met het thuisfront. Bij nacht of ontij kunnen schoonmoeder of chef hem opbellen, ook langs de landweg tussen Foncebadon en Labacolla. En wanneer de afstand pijn doet en het de pelgrim moeilijker vergaat, of wanneer de tijd knaagt en de 'loneliness' niet langer draaglijk is, dan hoor je geruchten - 'hot news' langs de Camino - over vertroosting via de gsm-sekslijn. En iemand meldde een gsm in de vorm van een Sint-Jakobsschelp aan de rugzak van een pelgrim. Wordt zulke Sint-Jakob-gsm straks een item op de verkooplijst van het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela?

De mobiliteit van de oude man uit Parijs neemt af, en het stapvermogen is niet meer zoals weleer. Maar zijn hart blijft verbonden met de Camino. Hij pelgrimeerde meermaals naar Compostela, en stapte langs de vier officiële Franse Santiago-routes. Nu vertrekt hij in Parijs met het openbaar vervoer. Hij mag er desnoods bij doodvallen, maar hij heeft gezworen om ieder jaar nog minstens tien keer te overnachten in een refugio, voor de sfeer. Iedere morgen neemt hij een Spaanse lijnbus, en verplaatst zich naar de volgende etappeplaats. Iedere dag koopt hij tomaten, ajuinen, kaas, kruiden, spaghetti en twee flessen rode wijn. Iedere avond bereidt hij in de 'albergue para peregrinos' een ketel dampende spaghetti. Hij deelt de spaghetti met hen die onderweg waren. Bereidwillig luistert hij naar al hun verhalen. En soms luistert een pelgrim naar zijn wijsheid. Monsieur Laval. L'Homme Spaghetti.

Naast het wegebord Rabanal staat een boom. Tegen de boomstam hangt een papiertje gespijkerd, bestemd voor een peregrina in aantocht. Ik kon mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen. Op het briefje las ik: "Divina Brita, dulce peregrina...". Het was de aanhef van een liefdesgedicht dat een verliefde en ondernemende aanbieder opdroeg aan Brita.

Twee dagen later, net voor de klim van de Piedrafita (Ruitelan), zit ik in de schaduw te genieten van een gin-cola en ik schrijf nog enkele zichtkaartjes. Er is een blonde vrouw met zware rugzak in aantocht. Naast de Sint-Jakobsschelp hangt aan haar rugzak een

adresplaatje. Ik lees de naam Brita. Ze ploft haar last tegen de voorgevel en stapt de koele herberg binnen. Aan de toog gaat ze uitpuffen met een sigaretje en een biertje. Ik voeg me bij deze Brita, de muze van de passionele dichter onderweg. Ik vertel haar dat ik in Rabanal een voor haar bestemd briefje opgespijkerd zag, en dat ik ook de eerste zin las. Ze heeft dit briefje inderdaad niet opgemerkt gromt ze, maar mijn mededeling ontlokt geen verdere interesse bij haar. Ik ben niet de eerste die de boodschap overbrengt. Ze bekijkt me zuur en ze wil er verder niet over praten. "Viel Gluck, Brita...". Een Zweedse, op weg naar Compostela, ongelukkig en ontevreden met de eigen sexe.

Op de Poio staat een groot standbeeld van de peregrino. Een peregrina die ik de vorige dag al had opgemerkt, zit hier te zonnen en verwezen voor zich uit te staren. Ze is een begeleidster van Oikoten, de vereniging die stuurloze jongeren wil harden om zich beter te handhaven. Ze begeleidt dat ene drugsverslaafde en sociaal onaangepaste meisje. Helaas, de opvoedster is haar leerlinge kwijt. Ze zit hier te wachten, alleen, ongerust, in de zon, maar genieten is het niet. Nadat ze weken samen optrokken, is het asociale meisje plots weggelopen, zonder verwittigen. Wanneer ze deze avond niet wordt teruggevonden of wanneer ze zich niet meldt, dan wordt politie ingeschakeld. Dan staat deze door Justitie gesponsorde Santiagotocht geboekstaafd als een mislukking. Lukt het dat meisje toch nog met de zegen van Sint-Jakob, of mislukt ze, een mislukte tocht, dan toch een mislukkelinge?

Met de oude Schot Thomas Huxtable was ik een tijdje onderweg. We deelden de kamer in de Parador de Villafranca del Bierzo. Hij bezat een 60-plus kaart, en dat is een nuttig instrument. In paradors krijgen seniors het hele jaar 35 % korting, behalve in de maanden juli en augustus. Zo konden we ons een sjeke kamer permitteren, met een uitstekende prijs-kwaliteitverhouding. In Acebo hadden we ons in de namiddag allebei een beetje te goed gedaan aan een fel geprezen lokale specialiteit en een streekwijnkje. Maar een culinair hoogstandje geeft zich zelden bloot. Enkele ingrediënten waren onmiskkenbaar: witte kool, varkensgehakt en veel, heel veel pepers. Helaas, dit Spaanse gerecht had niet het minste respect voor twee sacrale begrippen uit het pelgrimsvocabularium, m.n. traagheid en tijd. Midden in de nacht kreeg mijn Schotse vriend een onstuitbare aanval van plotse diarree. In de properste hotelkamer die ik op mijn weg aandeed, kreeg ik zo ook te maken met het andere uiterste. En onze arme Huxtable? Zoals het een doorgewinterde randonneur en Bourgondisch levensgenieter betaamt, had ik uiteraard immodium bij de hand. Zo belette ik de totale afgang van Huxtable. Uitgeteld bleef Thomas de volgende morgen in bed. Na een schitterend ontbijtbuffet, zette ik mijn pelgrimage alleen verder. Mijn doodzieke vriend Huxtable mocht nog tot 14 uur de kamer behouden. Hij heeft het overleefd, zoals ik later vernam. Onderschat een oude Schotse pelgrim niet.

Wilfried Journée